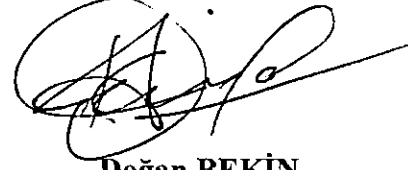

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Belediye Kanunu'nda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, genel gerekçe ve madde gerekçeleri ile ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 05/11/2024

Doğan BEKİN

İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	İçişleri
Tarih: 5-11-2024	Esas No: 2/2666

20

1524655

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK LİGİ
0 5 Kasım 2024
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
0 5 Kasım 2024
No: 1524655

GENEL GEREKÇE

Yerel yönetimler, varlığı ulusal ve yerel kanunlarla sabitlenmiş, bunun dışında yerel demokrasinin korunması ve güçlendirilmesi adına uluslararası anlaşmalarla güçlendirilmeye çalışılan demokratik birimler olarak karşımıza çıkmaktadır. Bununla birlikte, Türkiye’de son yıllarda belediye organlarına yapılan kayyım atamaları yerinden yönetim anlayışının güçlendirilmesi ve korunması bağlamında ciddi tartışmaları gündeme getirmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti’nin bir hukuk devleti olduğu, Anayasası’nın 2. Maddesinde belirtilmiştir. Bu ilke doğrultusunda, devletin tüm faaliyetlerinde hukuk kurallarına uygun hareket etmesi, idarenin keyfi kararlardan kaçınması ve yargı denetimine tabi olması zorunlu kılınmaktadır. Hukuk devleti, salt kanunların varlığıyla değil, aynı zamanda bu kanunların adil bir şekilde uygulanmasıyla kendini gösterir. Anayasa’nın 67. maddesi ise, seçme ve seçilme hakkını güvence altına alır ve bunun demokratik bir toplumda temel bir hak olduğunu belirtir. Seçme ve seçilme hakkı, demokrasinin özünü oluşturur ve bu hakkın ihlali, demokrasinin işleyişine doğrudan zarar verir.

1 Eylül 2016 tarihli Resmî Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren 674 sayılı KHK ile hem belediyelerde hem de İçişleri Bakanlığı Teşkilat Kanununda çeşitli düzenlemeler yapılmış; bu düzenlemeler ile belediye başkanlıkları ve belediye meclis üyeliklerine görevlendirme yapılması ve Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarının (YİKOB) güçlendirilmesi öngörülmüştür. 674 sayılı KHK kapsamında, Belediye Kanunun 45 inci ve 46 ncı maddelerine ek yapılmış ve ilgili kanuna geçici bir madde (9. madde) eklenmiştir. Buna göre vesayet makamına görevden alınan belediye başkanları ve meclis üyeleri yerine atama yapabilme yetkisi verilmiştir.

Bu nedenlerle, yerel yönetimlere kayyım atamasının sona erdirilmesi ve halkın iradesine saygı gösterilmesi amacıyla bir yasal düzenleme yapılması zorunlu hale gelmiştir. Bu yasal düzenleme, yerel yönetimlerin bağımsızlığını ve demokratik sürecin korunmasını sağlayacak, halkın seçme ve seçilme hakkını güvence altına alacak nitelikte olmalıdır. Türkiye’nin demokratik bir hukuk devleti olarak varlığını sürdürebilmesi için kayyım uygulamaları yerine hukukun üstünlüğüne dayalı bir yönetim anlayışının benimsenmesi gerekir. Şayet görevini kötüye kullanan veya herhangi bir suça bulaşmış olan belediye başkanlarının görevden alınma sürecinde yerel yönetimin bir organı olan ve seçim ile göreve gelen belediye meclis üyelerinden belediye başkanının seçilmesi hem hukuk hem de demokrasi adına büyük önem arz etmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- 5393 sayılı Belediye Kanunun 46 ncı maddesinde değişiklik yapılarak görevden alınan belediye başkanlarının yerine belediye meclis üyeleri arasından atama yapabilme yetkisinin verilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 2- Yürürlük maddesidir.

Madde 3- Yürütme maddesidir.

BELEDİYE KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 46 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 46- Belediye başkanlığının herhangi bir nedenle boşalması ve yeni belediye başkanı veya başkan vekili seçiminin yapılamaması durumunda, seçim yapılıncaya kadar belediye başkanlığına İçişleri Bakanı tarafından, belediye meclis üyeleri arasından onbeş gün içerisinde yapılacak gizli oylama açık tasnif ile seçilmiş meclis üyesi görevlendirilir.

Seçim için resmi olarak makamın boşaltıldığının belirtildiği tarihten sonraki onbeş gün içerisinde belediye meclis üyelerinin salt çoğunluğunun sağlandığı toplantıda gizli oylama açık tasnif ile oy çokluğunu sağlayan üye, İçişleri Bakanınca belediye başkanı olarak görevlendirilir.

Salt çoğunluğun sağlanamaması durumunda, belediye meclis üyeleri bir araya gelerek ilk oylamadan sonraki yedi günlük ek süre içinde tarih belirleyerek ikinci bir toplantı yapar. Oylamaya gelen üyeler açısından salt çoğunluk aranmadan toplantıya gelen üyeler arasında gizli oylama açık tasnifi ile oy çokluğunu sağlayan üye, İçişleri Bakanınca belediye başkanı olarak görevlendirilir.

İlk oylamadan sonraki yedi günlük ek süre içinde tarih açısından uzlaşa sağlanamaması durumunda yedinci günün sonunda toplantı yapılacağı varsayılarak o günkü belediye meclis üyeleri arasında salt çoğunluk şartı aranmadan ikinci bir toplantı yapılarak gelen üyelerin gizli oylama açık tasnifi ile oy çokluğunu sağlayan üye içişleri bakanınca belediye başkanı olarak görevlendirilir. Görevlendirilecek kişinin belediye başkanı seçilme yeterliğine sahip olması şarttır.”

MADDE 2 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

